

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1194/2024
12.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужила АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Др Младен Стојановић“ из Бачке Паланке, чији су пуномоћници Никола Јовић и Васкрсије Југовић, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2785/23 од 29.11.2023. године, у седници одржаној 12.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2785/23 од 29.11.2023. године у делу у коме је преиначена пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/20 од 23.12.2022. године, исправљена решењем Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/20 од 08.08.2023. године, тако што се у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/20 од 23.12.2022. године, исправљена решењем Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/20 од 08.08.2023. године потврђује у делу става петог изреке којим је обавезана тужена да тужили ГГ на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за локални превоз у Деспотову за период од 20.01.2017. године до 31.08.2017. године исплати 18.180,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате и износ од 7.602,21 динара на име обрачунате затезне камате, ставу шестом и седмом изреке и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилима ГГ и ДД накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 48.600,00 динара, тужили ГГ износ од још 14.656,00 динара и тужили ДД износ од још 28.083,75 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/2020 од 23.12.2022. године, исправљеном решењем истог суда П1 134/20 од 08.08.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је у целости тужбени захтев тужила. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили АА исплати на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу места становања и места рада Бачка Паланка за период од 20.01.2017. године до

01.05.2019. године износ од 77.026,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године, као и износ од 24.850,45 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ББ исплати на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу места становања и места рада Бачка Паланка за период од 20.01.2017. године до 01.05.2019. године износ од 68.790,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате као и износ од 22.455,34 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ВВ исплати на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу места становања и места рада Бачка Паланка за период од 20.01.2017. године до 01.05.2019. године износ од 72.560,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године, као и износ од 23.328,26 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ГГ исплати и то: на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу места становања и места рада Бачка Паланка за период од 01.09.2017. године до 01.05.2019. године износ од 52.252,00 динара са законском затезном каматом од 19.05.2021. године до исплате, као и износ од 15.147,05 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године; на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу рада Деспотово за период од 20.01.2017. године до 31.08.2017. године, износ од 18.180,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате, као и износ од 7.602,21 динар на име обрачунате законске затезне камате од дана доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2020. године; на има мање исплаћене накнаде трошкова за долазак и одлазак са са рада на релацији Бачка Паланка – Деспотово – Бачка Паланка, за период од 20.01.2017. године до 31.08.2017. године, износ од 45.713,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате, као и износ од 19.273,99 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ДД исплати на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу места становања и места рада Бачка Паланка износ од 71.086,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате, као и износ од 21.835,78 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења 19.05.2021. године. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљама надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 505.002,00 динара, док је одбијен захтев тужиља за накнду трошкова парничног поступка преко досуђеног до траженог износа од 1.457.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2785/23 од 29.11.2023. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П1 134/2020 од 23.12.2022. године, исправљена решењем од 08.08.2023. године и одбијен захтев: тужиље ГГ за исплату накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за локални превоз у Деспотову за период од 20.01.2017. године до 31.08.2017. године у износу од 18.180,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате и износа од 7.602,21 динара на име обрачунате затезне камате, као и захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде

трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за локални превоз у Бачкој Паланци за период од 19.05.2021. године до 20.05.2021. године; тужиле ДД за исплату накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за локални превоз у Бачкој Паланци за период од 20.01.2017. године до 01.05.2019. године у износу од 71.086,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2021. године до исплате и износ од 21.835,78 динара на име обрачунате затезне камате. Ставом другим изреке, делимично је преиначена одлука о трошковима поступка и одбијен захтев тужиле ДД за накнаду трошкова парничног поступка, као и захтев тужила АА, ББ, ВВ и ГГ преко износа од 328,208,60 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила ДД да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 61.500,00 динара. Ставом четвртим изреке, у преосталом делу одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу. Ставом петим изреке, обавезана је тужила ДД да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 22.743,45 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле су благовремено изјавиле ревизију, побијајући је у преиначеном, одбијајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су запослене код туженог на неодређено време и то тужила АА на радном месту ... сестре, тужила ББ на радном месту лекара специјалисте за ..., тужила ВВ на радном месту ... сестре, тужила ГГ на радном месту лекара ... и тужила ДД на радном месту лекара. У спорном периоду место становања тужила је било у Бачкој Паланци као и место рада, с тим да је тужила ГГ у периоду од 01.01.2017. године до 31.08.2017. године радила у амбуланти туженог у Деспотову. Удаљеност од места становања до места рада тужила код туженог износи и то: за тужилу АА око 1 км, за тужилу ББ око 600 м, за тужену ВВ око 1,5 – 2 км, и тужилу ГГ око 500,00 м, а све тужиле су на посао код туженог долазиле својим путничким возилима или таксијем. Тужени тужилама у спорном периоду није исплаћивао накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у локалу Бачка Паланка, што је почео да чини од маја 2019. године. У Општини Бачка Паланка не постоји организовани локални градски превоз, а превозник „Дунавпревоз“ ДОО из Бачке Паланке који обавља приградски и међуградски превоз обавља и превоз на подручју градског насеља чије се услуге могу користити према ценовнику за релацију од 0 до 5 км што омогућава куповину месечне и појединачне претплатне карте. У спорном периоду од 20.01.2017. године до 31.03.2019. године, цена појединачне карте у локалу износила је 90,00 динара у једном правцу, што износи 180,00 динара у оба правца. Основним и допунским налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке, обрачуната је висина трошкова превоза за долазак и одлазак са рада тужила датог у две варијанте за спорни период и то: у првој варијанти, у висини појединачне

цене карте и у другој варијанти, у висини појединачне цене карте спрам присутности на раду а максимално до висине цене месечне претплатне карте. Законска затезна камата на износ неплаћених трошкова правоза обрачуната је од 6. у месецу за претходни месец до дана вештачења, на месечном нивоу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужила усвојио применом одредби члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 1/2015), члана 101. став 1. тачка 1. и став 2. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 106/18 од 31.12.2018. године) с обзиром да тужени тужилама у спорном периоду није платио наведене трошкове а остваривање права на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада није условљен одређеном раздаљином од места живљења до места рада и постојањем организованог градског, приградског или међуградског превоза, због чега је обавезао туженог да тужилама на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за спорни период исплати износе опредељене према другој варијанти налаза и мишљења и допунског налаза и мишљења судског вештака са обрачунатом законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења.

Преиначујући првостепену пресуду у делу, другостепени суд је закључио да је остваривање права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада условљено доказивањем да је запослени ради доласка на рад имао објективну потребу за коришћењем превоза и у вези са тим настанак трошкова, а с обзиром на удаљеност између места становања и места рада. Према оцени другостепеног суда тужиле ГГ и ДД ни у чињеничним наводима тужбе ни у току поступка нису пружиле доказе на околност да је на релацији од адресе места становања до места рада, односно од аутобуског стајалишта у Деспотову до амбуланте у Деспотову, по разумној оцени, постојала потреба за коришћењем превоза, због чега је првостепену пресуду у том делу преиначио и одбио тужбени захтев тужила ДД у целисти и ГГ у делу који се односи на накнаду трошкова локалног превоза у Деспотову. Из наведених разлога другостепени суд је првостепену пресуду у преосталом делу потврдио налазећи да је адреса становања осталих тужила удаљена преко 500 м до места рада а висина тужбеног захтева правило утврђена.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда, у делу у коме је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужила ДД и ГГ за исплату тражених накнада локалног превоза у Деспотову, засновано је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 13/17), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Одредбом члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина,

јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 1/2015 и 3/2018), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова, и то: за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, у складу са колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду.

Према одредби члана 101. став 1. тачка 1. и став 2. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 106/18 од 31.12.2018. године), запослени има право на накнаду трошкова, и то: за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, у складу са колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду. Ако од места становања до места рада не постоји јавни саобраћај, запослени има право на накнаду за превоз у висини цене месечне претплатне карте у јавном саобраћају за сличну најближу релацију за коју постоји јавни превоз, односно у висини цене карте ако не постоји месечна претплатна карта или ако распоред радног времена запосленог не одговара организацији јавног превоза за који се утврђује месечна претплатна карта, а на основу потврде јавног превозника.

Полазећи од садржине наведених одредби у контексту утврђеног чињеничног стања, право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада припада свим запосленима код туженог, без обзире на чињеницу да ли запослени користе јавни превоз или сопствени превоз, односно да ли на посао долазе пешице, нити је исплата трошкова условљена растојањем од места пребивалишта запослених до места рада. Трошкови се одређују према броју ефективних радних дана и цене појединачне превозне карте у јавном превозу.

У конкретном случају, тужени тужиљама није плаћао трошкове за долазак и одлазак са рада, у утуженом периоду, а удаљеност од места пребивалишта тужиље ДД до места рада је око 300 метара а удаљеност од места пребивалишта тужиље ГГ до места рада је око 500 метара. По оцени Врховног суда, погрешан је закључак другостепеног суда да тужиље немају право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада јер станују на удаљености од око 300 метара односно од око 500 метара од места запослења па не постоји објективна потреба да користе превоз. Близина, односно раздаљина, је релативан појам који зависи од психо-физичких способности сваког појединца понаособ, при чему је, релевантним прописима, предвиђено право запосленог на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада када запослени нема могућност да користи јавни превоз, што је овде случај, имајући у виду да на конкретној релацији нема организованог јавног превоза.

Прихваћеном варијантом вештачења утврђени су предметни трошкови на основу појединачне цене карте спрам присутности на раду а максимално до висине цене месечне претплатне карте, у утуженом периоду, па је тужени, као послодавац, дужан да тужиљама те трошкове накнади на основу члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 1/2015 и 3/2018) и члана 101. став 1. тачка 1. и став 2.

Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 106/18 од 31.12.2018. године). случај, имајући у виду да на конкретној релацији нема организованог јавног превоза.

Правилна је одлука првостепеног суда о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиле су успеле у поступку по ревизији па је тужена дужна да им накнади трошкова тог поступка на основу одредбе чл.153. став.1., 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку. Износ трошкова одмерен је према опредељеном захтеву пуномоћника тужила и побијаног дела вредности предмета спора и то: за састав ревизије 48.600,00 динара (27.000,00 динара, увећано за заступање друге странке 50% уз увећање трошкова 20% ПДВ), применом важеће Адвокатске тарифе, на име судске таксе на ревизију 5.862,40 динара и одлуку по ревизији 8.793,60 динара за тужилу ГГ, на име судске таксе на ревизију 11.233,74 динара и одлуку по ревизији 16.850,61 динара за тужилу ДД одмерено применом важеће Таксене Тарифе.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић